

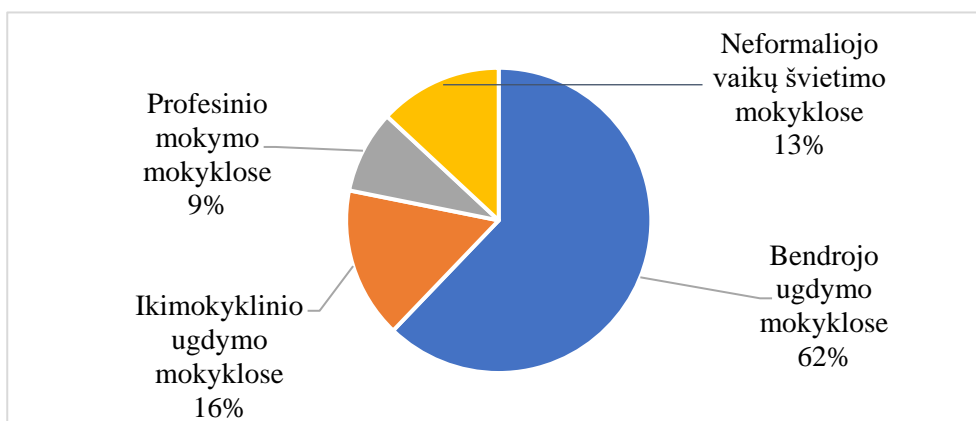
Švenčionių rajono savivaldybė

Švenčionių r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2020–2021 m. m. Švenčionių r. savivaldybėje dirbo 444 pedagoginiai darbuotojai, iš jų – 276 (62 proc.) bendrojo ugdymo, 71 (16 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 39 (9 proc.) profesinio mokymo, 58 (13 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Tarnyba vykdė 6 ilgalaikes programas. Jose dalyvavo 313 savivaldybės pedagoginių darbuotojų (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

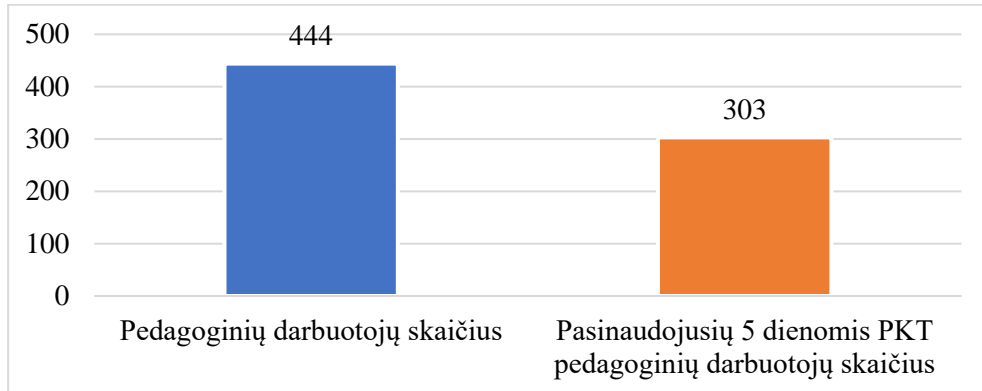
Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	3	171
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	2	119
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	1	52
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	-	-
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	2	97
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	1	71
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	26
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	1	45
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	45
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	-	-
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	-	-
Iš viso:	6	313

¹ Prieiga internete <https://spt.svencionys.lm.lt>

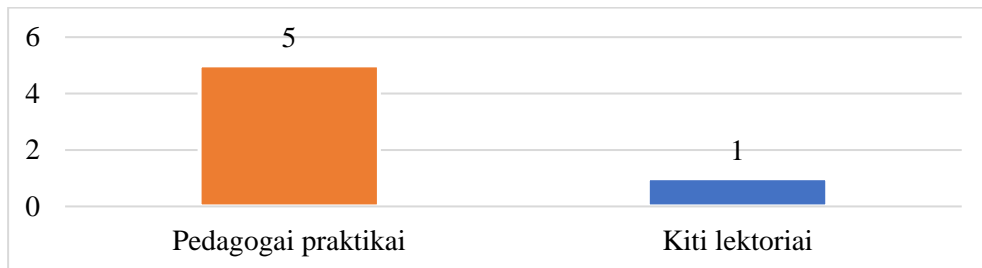
2 pav. Didžioji dalis savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

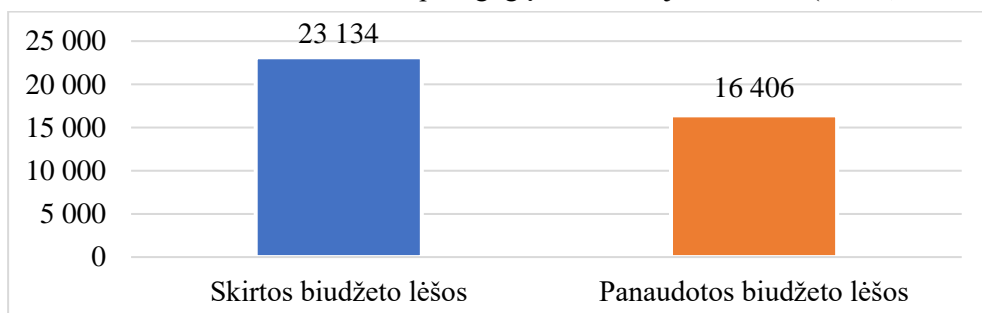
Daugiausia dalyvių sulaukė prioritetinės programos, skirtos pagrindinio ir vidurinio ugdymo (204) mokytojams.

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	-	-
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	1	59
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	-	6
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	3	204
Pagalbos mokiniui specialistai	1	21
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	-	-
Profesijos mokytojai	1	20

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 71 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

2021 m. visos 40 val. pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programos buvo vykdomos nuotoliniu būdu. Informaciją apie programas Tarnyba skelbia rajono pedagogams įprastais būdais: Tarnybos interneto svetainėje, elektroninėje registracijos sistemoje *Semiplius*, siunčia mėnesio renginių grafikus į mokyklas el. paštu. Programų vykdymo laikas ir būdas visuomet derinamas su mokykla, ypač, jei programa vykdoma mokyklos užsakymu. Mokinių mokymosi metu renginiai įprastai vyksta po 13 val., išnaudojamas mokinių atostogų laikas.

Savivaldybės lygmeniu analizuojami mokinių pasiekimų statistiniai duomenys, jų kitimo tendencijos bei koreliacija su mokytojų kvalifikacijos tobulinimu. Kvalifikacijos tobulinimo poreikis ir poveikis aptariami rajono mokytojų metodiniuose būreliuose. Savivaldybės atstovų teigimu, 2021 m. ugdymo kokybę ir mokinių pasiekimus sąlygojo veiksniai, susiję su *COVID-19* pandemijos valdymo priemonėmis, padidėjęs vaikų ir mokytojų sergamumas galėjo turėti įtakos statistinių ir kt. duomenų objektyvumui.

Kvalifikacijos tobulinimas, Tarnybos atstovų teigimu, padėjo mokytojams efektyviau vykdyti ugdymo procesą nuotoliniu būdu, o, mokytojų padedami, nuotolinį mokymąsi įvaldė ir mokiniai. Dauguma jų geba puikiai naudotis įvairiomis mokymosi aplinkomis, savivaldžiai mokytis. Pandemijos kontekste buvo svarbi mokytojų ir mokinių emocinė sveikata ir psichologinė pusiausvyra, kurios sudaro prielaidas kiekvieno vaiko asmenybės brandai.

Savivaldybės atstovų manymu, ilgalaikės kvalifikacijos tobulinimo programos nėra vienintelis mokytojų kvalifikacijos tobulinimo būdas. Nacionalinių švietimo projektų lėšomis yra vykdoma daugybė labai kryptingų ir efektyvių mažesnės trukmės mokymų, kurie daro didžiulį poveikį mokytojų profesiniam tobulėjimui. Labai svarbi ir mokytojų metodinė veikla, gerosios patirties sklaida.

Švenčionių r. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų duomenimis, beveik visi pedagoginiai darbuotojai tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją (komunikavimo, skaitmeninio turinio kūrimo, skaitmeninio mokymo(si) ir skaitmeninio raštingumo problemų sprendimo). Iš *bendrujų* kompetencijų kai kuriose mokyklose buvo tobulinta socialinė emocinė, lyderystės, organizacijų ir pokyčių valdymo kompetencijos. Nemažai dėmesio skirta pedagoginių darbuotojų *specialiosioms* kompetencijoms, tokių kaip ugdytinio ir jo aplinkos pažinimo (ypač specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų), ugdymo(si) turinio kūrimo, valdymo ir įgyvendinimo, ugdytinio pažangos, pasiekimų vertinimo ir grįžtamojo ryšio užtikrinimo, profesinės veiklos tyrimo; profesinės partnerystės, tinklaveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, tobulinti. Kartu buvo tobulinta ir *dalykinė* kompetencija (dalyko turinio planavimo ir tobulinimo, mokymo(si) proceso valdymo).

Po kvalifikacijos tobulinimo pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmokus metodus, strategijas, teorijas bei metodikas. Patobulinę skaitmeninę kompetenciją, pedagoginiai darbuotojai įvaldė ir taikė ugdymo procese skaitmenines mokymosi aplinkas *Google Classroom*, dauguma – *Eduka klasė*, EMA, matematikos mokytojai – matematikos mokymo platformą *EduTen Playground* ir kt., išbandė ir naudojo *Reflectus* grįžtamojo ryšio ir įsivertinimo įrankį. Viena iš mokyklų minėjo, kad po mokymų mokytojai susikūrė mokinių individualios pažangos vertinimo tvarką ir formą, kuria veiksmingai naudojosi; kitos – mokytojai taiko įtraukiojo ugdymo strategijas (diferencijavimo, individualizavimo, bendradarbiavimo įvairaus dydžio grupėse metodus); trečios – į ugdymo procesą integravo stebėtų pamokų modelius, taikė mokymų metu įsisavintas mokinių pažinimo metodikas.

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Anot mokyklų, mokytojams pradėjus naudoti daugiau skaitmeninių mokymo priemonių ir įvaldžius nuotolinio mokymo metodus, būdus ir formas, vaizdžiai pateikta mokomoji medžiaga skatino mokinių motyvaciją, jie išmoko atlikti užduotis virtualiai. Susiformavo dalies mokinių savarankiško darbo įgūdžiai. Pagerėjo silpniau besimokančių mokinių pasiekimai. Naujų metodų, metodikų taikymas turėjo įtakos mokinių savitvartos, teigiamų tarpusavio santykių kūrimui, paskatino mokinius drąsiai priimti iššūkius, stiprino pažinimo

įgūdžius, pagerino mokymosi motyvaciją. Viena iš mokyklų labai konkrečiai įvardijo, kad asmeninę pažangą 5–8 klasėse padarė 60 proc. mokinių, 9–11 klasėse – 52 proc. mokinių.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- *plėsti* pedagogų kvalifikacijos programų tematiką;
- *skirti* daugiau dėmesio PKT stebėsenai, kvalifikacijos tobulinimo poveikio analizei;
- efektyviau *panaudoti* PKT skiriamas lėšas (panaudota 74 proc.);
- kuriant bendradarbiavimo kultūrą *plėtoti* PKT programų rengimo ir vykdymo galimybes kartu su aukštosiomis mokyklomis, kvalifikacijos tobulinimo programas grindžiant mokslinėmis žiniomis.